

MONUMENT TO NOW 2004 DESTE FOUNDATION

Ο Maurizio Catellan χρησιμοποιώντας κερί και ρούχα μας παρουσίασε το έργο του "Frank and Jamie" (2002) 2 αστυνομικοί από τη Νέα Υόρκη ίστανται με το κεφάλι στο δάπεδο και όχι με τα πόδια, ανατρέποντας την λογική ροή των πραγμάτων. Οποιοσδήποτε άλλος σ' αυτή την θέση θα ήταν νεκρός, αφού η συναγωγή του αίματος του ανθρωπίνου σώματος στο κεφάλι, επιφέρει τον θάνατο. (Ο Απόστολος Πέτρος σταυρώθηκε σ' αυτή την στάση εξάλλου).

Αντιθέτως ο ένας αστυνομικός ευτραφής και σφριγηλός έχει αυτοπεποίθηση, όπως η στάση των χεριών υποδεικνύει και είναι εντελώς χαλαρός σε ό,τι συμβαίνει. Ο άλλος αστυνομικός με τα λυγισμένα γόνατα έντρομος και σε στάση επιφυλακής φαίνεται ότι πρόκειται να δράσει. Τα πόδια τους μάλιστα δεν αιωρούνται από το ίδιο σημείο και αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι ο έντρομος αστυνομικός έχει λυγισμένα τα γόνατα και μοιάζει ν' αναπηδάει στον αέρα.

Η στάση των αστυνομικών συνεπάγεται την κατάργηση των νόμων της φυσικής και της βαρύτητας, τουτέστιν την κατάργηση της έννομης τάξης. Ίσως είναι ένα σχόλιο για την αστυνομική αυθαιρεσία και ασύστολη βία, που συναντούμε όχι μόνον στην Αμερική αλλά και σε άλλες χώρες στον κόσμο. Τα κεφάλια τους εφάπτονται στο δάπεδο που συμβολίζει την σταθερότητα και την εξουσία. Από την κυβέρνηση δέχονται τις εντολές στον εγκέφαλό τους και ενεργούν. Οι εν λόγω αστυνομικοί είναι εν κατακλείδι πειθήνια όργανα της εξουσίας.

Στο άτιπλο του 2002 μας εκθέτει έναν ημίονο και ένα κάρο. Η ανοδική κίνηση αναδύει μία αίσθηση ελευθερίας στην σύνθεση, η οποία δηλώνει την πραγματική φύση και επιθυμία του ζώου: να είναι παθητικό, άεργο και ανυπάκουο.

Η άρνηση των κανόνων που θέτουν οι αγρότες στην περιουσία τους είναι εμφανής, σ' αυτήν την σύνθεση και ίσως είναι ένα σχόλιο του καλλιτέχνη : τα αποκτήματά σου, δεν υποτάσσονται στην θέλησή σου αλλά εσύ υποτάσσεσαι στην βούληση των αποκτημάτων σου (έμψυχων και άψυχων).

Το κάρο μοιάζει, να σέρνει τον γάιδαρο και όχι το αντίστροφο. Η ύλη δεν υποτάσσεται στους κανόνες της ανθρώπινης και κοινωνικής λογικής που αποσκοπούν στην εύρυθμη λειτουργία του καθενός όντος για την απόλυτη χρησιμότητά του στους κόλπους της.

Ο γάιδαρος ίσταται σε ένα επίπεδο ανώτερο από το κάρο που εκπροσωπεί την κοινωνική χρησιμότητα. Έτσι τα ζωώδη ένστικτα (ακόμη και των ανθρώπων αφού και εκείνος είναι ζώον στις κατηγορίες του Αριστοτέλη) υπερέχουν των νοητικών λειτουργιών και μετεωρίζονται δίχως να έχουν επαφή με το δάπεδο που εκπροσωπεί την λογική.

Στο άτιπλο του 2001 στη μέση ενός άδειου από επισκέπτες μουσείου με πίνακες του 19^{ου}

αιώνος ξεπηδά ένα πρόσωπο από μια τρύπα.

Δείχνει να έχει τον έλεγχο της θέσης του από την άνετη κίνηση των χεριών του. Παρ' όλα αυτά δεν εποπτεύει κανένα από τα έργα τέχνης των παλαιότερων ρευμάτων, αλλά ατενίζει μπροστά. Πιθανώς να εκπροσωπεί την σύγχρονη τέχνη που ως διαρρήκτης ασυναίσθητα πάντα κάτι κλέβει από τα παλαιότερα ρεύματα. Η θέση αυτού του εισβολέα λίγο πιο πάνω από το επίπεδο του πατώματος μα σε κατώτερο σημείο από τα παλαιά έργα τέχνης, φανερώνει την απαξίωση που δείχνουν οι περισσότεροι για την σύγχρονη τέχνη σε παραβολή με τα παλαιότερα έργα τέχνης που ο χρόνος τους αποδίδει μεγαλύτερη αξία και αποδοχή.

Η θεατρικότητα του έργου είναι κάτι παραπάνω από εμφανής.

Μας θυμίζει σκηνή φυλακισμένων που σκάβουν και βγαίνουν σε λανθασμένο μέρος για να δραπετεύσουν (Βλέπε κόμης Μοντεκρίστο του Δουμά). Έτσι αντί να αποκτήσουν τη ποθεινή ελευθερία τους ανακαλύπτουν ότι είναι ξανά εγκλωβισμένοι σ' ένα άλλο μέρος. Ως αλληγορία η Σύγχρονη Τέχνη προσπαθεί ν' αποδράσει, αλλά εγκλωβίζεται στα καλούπια της Παλαιότερης Τέχνης που προόριζε τα προϊόντα της για εμπορικούς και καλλιπωπιστικούς σκοπούς, αγνοώντας την ίδια την αποστολή της Τέχνης: την ανιδιοτελή πλευρά της που δεν υποκύπτει σε επιταγές και σκοπιμότητες, αλλά αντλεί την ύπαρξή της από το ίδιο το παράλογο της ανθρώπινης φύσης.

Άλλη μια ερμηνεία περισσότερο σκοτεινή έχει να κάνει με τον μύθο των παγανών που υποσκάπτουν τα έγκατα της γης για όλον τον χρόνο και βγαίνουν από αυτήν για λίγες ημέρες τον χρόνο προκαλώντας σκανδαλιές. Είναι η Σύγχρονη Τέχνη ένας καλλικάντζαρος που ατενίζει για λίγο τον έξω κόσμο, προτού επιστρέψει στα έγκατα της γης για να επιτελέσει τον διονυσιακό της ρόλο; Δύσκολο να το ισχυρισθεί κανείς αν αναλογισθεί το απολλώνειο στοιχείο αυτής της σύνθεσης.

Στο έργο «Spermini» του 1997 έχουμε δεκάδες ανδρικά πρόσωπα που ξεπροβάλλουν από έναν τοίχο με διαφορετικό δέρμα και τροποποιημένα χαρακτηριστικά. Ο καλλιτέχνης παρουσιάζει δεκάδες πρόσωπα με έντονα χαρακτηριστικά, όπως μεγάλες μύτες, τριγωνικά φρύδια και εκφραστικά μάτια που εκρέουν αισθήματα. Ίσως θέλει να τονίσει τις ομοιότητες και τις διαφορές στις γκριμάτσες του ίδιου προσώπου τόσο στον εσωτερικό όσο και στον εξωτερικό του κόσμο. Μια άλλη θεωρία ίσως να υποστηρίζει το απρόσωπο και το πολυπρόσωπο των σύγχρονων αστικών κοινωνιών, αφού κανένα από τα παραπάνω πρόσωπα δεν αντικρίζει κατάματα το άλλο.

Συνυπάρχουν, πορεύονται στο κενό αλλά δεν επικοινωνούν. Ένα σχόλιο λοιπόν για την αλλοτρίωση και την αποξένωση στις μεγαλουπόλεις. Μπορεί όμως αυτά τα δεκάδες προσωπεία να

ταυτισθούν με τους δεκάδες ρόλους που υποδύεται στην ζωή του ο σύγχρονος «τεχνολογικός» άνθρωπος.

Στο τελευταίο του έργο που φέρει τον τίτλο «Gerard» Maurizio Catellan (γεννημένος το 1961) παρουσιάζει έναν άστεγο σ' έναν δρόμο μεγαλούπολης δυτικών κοινωνιών, με μια κουβέρτα κουλουριασμένο και το μόνο που διαφαίνεται είναι το παπούτσι του. Η πενία είναι απρόσωπη και μπορείς να την συναντήσεις στον δρόμο σου. Έχει μορφή αλλά όχι χαρακτηριστικά... Κρύβεται... Σκεπάζεται... Δεν είναι διόλου τυχαίο το γεγονός ότι η κουβέρτα μοιάζει με δέρμα ζέβρας, ενός ζώου που συναντούμε στην ζούγκλα... Μία εύλογη αλληγορία για τους άστεγους που ζουν σαν ζώα στις ζούγκλες μεγαλουπόλεις... Και οι καθωσπρέπει πολίτες τους συμπεριφέρονται ως ζώα. ... Η ωμότητα και η σκληρότητα της καπιταλιστικής κοινωνίας σ' όλο της το μεγαλείο.